

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **W. W.,** zast. Mgr. Lilianou Vochalovou, advokátkou, se sídlem v Praze, nám. I. P. Pavlova 3, Praha 2, 120 00, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 14. 7. 2004, č. j. 59 Az 33/2004 - 39,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností napadá shora označený rozsudek Krajského soudu v Plzni, kterým byla zamítnuta jeho žaloba směřující proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 6. 2. 2004, č. j. OAM-1345/LE-B01-B03-2003. Tímto rozhodnutím nebyl stěžovateli udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), a současně bylo vysloveno, že na stěžovatele se nevztahuje překážka vycestování ve smyslu ustanovení § 91 tohoto zákona.

Společně s kasační stížností požádal stěžovatel o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

V žalobě, která směřovala proti uvedenému rozhodnutí, pak stěžovatel v obecné rovině namítal, že správní orgán nesprávně posoudil skutkový stav věci, a na základě toho vydal

rozhodnutí, které považuje za nesprávné. Doplnil, že správní orgán nepřihlédl k situaci v domovské zemi stěžovatele a jeho náboženskému vyznání (sekta Svědků Jehovových), pro které byl pronásledován. Požadoval zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci k dalšímu řízení.

V následném rozsudku dospěl krajský soud obdobně jako správní orgán k závěru, že stěžovatel domovskou zemi neopustil z důvodů upravených zákonem o azylu, t. j. v důsledku pronásledování pro uplatňování politických práv a svobod, nebo pro odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů (§ 12 zákona o azylu). Soud přisvědčil žalovanému správnímu orgánu, který dovodil, že uváděné problémy (příslušnost k Svědkům Jehovovým, resp. ekonomická a společenská situace v domovské zemi stěžovatele) nelze pod označené důvody podřadit. Stejně tak krajský soud neshledal ani naplnění § 91 zákona o azylu.

Krajský soud se tak zcela ztotožnil s právním názorem a závěrem žalovaného správního orgánu a v označených námitkách stěžovateli nepřisvědčil. Na základě výše uvedených skutečností pak Krajský soud v Plzni žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel kasační stížnost, ve které namítl stížnostní důvody vymezené v § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Konkrétně zejména uvedl, že se krajský soud nezabýval tím, zda správní orgán postupoval v souladu s platnými právními předpisy a zda vycházel ze spolehlivě zjištěného stavu věci (odkázal na § 3 odst. 4, § 46 správního řádu), a řádně nezkoumal, zda jsou dány podmínky dle § 12b) a § 14 zákona o azylu, a dále, že učinil nesprávné právní závěry na základě skutkových zjištění. K tomuto doplnil, že žalovaný zejména nesprávně posoudil otázku pronásledování z důvodu náboženského vyznání. Zopakoval, že byl pronásledován pro svou příslušnost k Svědkům Jehovovým, přičemž poukázal na to, že státní moc zabraňovala shromážděním, a příslušníci hnutí, stejně jako stěžovatel, museli utéci ještě před příchodem policie. Toto jednání státních úřadů je podle stěžovatele nutno považovat za pronásledování a za bránění ve svobodě náboženského vyznání. Stěžovatel dále namítl nedůvěryhodnost informace ČTK, z níž žalovaný při svém rozhodování vycházel. Závěrem shrnul, že domovská země je státem, kde dochází k porušování lidských práv a není bezpečnou zemí ve smyslu § 2 zákona o azylu; upozornil na nemožnost návratu. Na základě výše uvedeného pak požadoval zrušení napadaného rozsudku a vrácení věci k dalšímu řízení.

Žalovaný podal ke kasační stížnosti vyjádření, ve kterém uvedl, že popírá oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jak správní rozhodnutí, tak i rozsudek soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy; odkázal na správní spis. Doplnil, že nebylo prokázáno, že by pro označenou náboženskou příslušnost byl stěžovatel v domovské zemi pronásledován, resp. že by domovská země z důvodu příslušnosti k označenému náboženství své občany pronásledovala. Navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

Napadené soudní rozhodnutí Nejvyšší správní soud přezkoumal v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Po přezkoumání kasační stížnosti Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas a jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Stěžovatel je zastoupen advokátkou.

Před samotným posouzením věci považuje Nejvyšší správní soud za nutné předeslat, že v řízení o kasační stížnosti není jeho úkolem znovu posuzovat, zda měl být stěžovateli azyl udělen, nýbrž je jeho úkolem pouze posoudit, zda předchozí řízení naplňuje důvody vymezené v § 103 odst. 1 s. ř. s., specifikované stěžovatelem.

Z důvodu, že stěžovatel za tento důvod označil nejprve důvod vymezený pod písm. a) § 103 odst. 1 s. ř. s,. tedy nesprávné právní posouzení právní otázky soudem, je třeba se nejprve vyjádřit k dopadu významu tohoto důvodu. Nejvyšší správní soud především obecně poznamenává, že nesprávné posouzení právní otázky může spočívat buď v tom, že soud při svém rozhodování aplikoval na posuzovanou věc jiný právní předpis, než měl správně použít, a pro toto pochybení je výrok soudu v rozporu s příslušným ustanovením toho kterého právního předpisu, nebo v tom, že soudem byl sice aplikován správný právní předpis, avšak nebyl správně vyložen. O nesprávné posouzení právní otázky může jít také tehdy, pokud by byl vyvozen nesprávný právní závěr z jinak správně zjištěného skutkového stavu věci, nebo je sice učiněn správný právní závěr, ale v odůvodnění rozhodnutí je nesprávně prezentován.

Taková pochybení však Nejvyšší správní soud v napadeném rozhodnutí Krajského soudu v Plzni neshledal.

Dále je třeba se vyjádřit k dopadu dalšího ustanovení, a to § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Podle tohoto ustanovení lze podat kasační stížnost pro vadu řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost. K významu první části (došlo k vadě řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu) je třeba podle Nejvyššího správního soudu uvést, že skutková podstata je se spisy v rozporu, pokud skutkový materiál, jinak dostačující k učinění správného skutkového závěru, vedl k jiným skutkovým závěrům, než jaký učinil rozhodující orgán. Skutková podstata dále nemá oporu ve spisech, chybí-li ve spisech skutkový materiál pro skutkový závěr učiněný rozhodujícím orgánem, přičemž tento materiál je nedostačující k učinění správného skutkového závěru. Význam další části označeného písm. b) § 103 odst. 1 s. ř. s. („při zjišťování skutkové podstaty byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost a pro tuto vytýkanou vadu měl soud napadané rozhodnutí zrušit“) se zakládá na faktu, že intenzita porušení řízení před správním orgánem byla v přímé souvislosti s následnou nezákonností tohoto rozhodnutí. K poslednímu možnému porušení z tohoto zákonného ustanovení („rozhodnutí správního orgánu je nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost“) Nejvyšší správní soud uvádí, že jeho možný dopad je třeba posuzovat vždy ve spojení se zněním konkrétního rozhodnutí.

Ani jeden z důvodů vymezených v § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. však Nejvyšší správní soud neshledal.

Po přezkoumání Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že krajský soud správně vyšel ze skutkového a právního stavu, jenž existoval v době rozhodování žalovaného správního orgánu, a zabýval se všemi výroky napadeného rozhodnutí v mezích žalobních bodů. Podle názoru Nejvyššího správního soudu se tak rozhodnutí krajského soudu dostatečně opírá o důvody, které opodstatňují dospět k předmětnému výroku.

Nejvyšší správní soud dále uvádí, že podle ustanovení § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Z předloženého správního spisu přitom Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatel podal dne 2. 12. 2003 návrh na zahájení řízení o udělení azylu pod nepravým jménem (pod jménem, s nímž nejprve překračoval hranice z České republiky do Spolkové republiky Německo a pod nímž byl také vrácen do České republiky), ve kterém výslovně uvedl, že o azyl žádá z důvodu, že „byl vrácen z Německa a nemá kam jít“. Z (prvního) protokolu o pohovoru k důvodům návrhu na zahájení řízení o udělení azylu na území České republiky ze dne 10. 12. 2003, kde již vystupoval pod pravým jménem, pak vyplynulo, že stěžovatel o azyl v České republice žádal z důvodu, že mu nebyl udělen azyl ve Spolkové republice Německo. O azyl žádá z obavy před pronásledováním v domovské zemi pro svoje náboženské vyznání. Od roku 1993 do roku 2001 byl zemědělcem, obdělával půdu, bylo nepříznivé počasí, na poli se neurodilo, a dále již jako zemědělec nepracoval. Jiné zaměstnání nezískal. Bylo mu řečeno, že když se stane křesťanem, bude jeho život lepší po psychické stránce. Byl pokřtěn dne 5. 3. 2002, stal se křesťanem při obřadu, kde se sešlo velmi mnoho lidí ve sportovní hale. Poté se jako křesťan účastnil schůzí dvakrát či třikrát v týdnu. Je členem Svědků Jehovových a bratři říkali, že to vláda zakazuje. Občas museli měnit místa schůzí, bál se zatčení kvůli schůzím, a jeho ekonomická situace nebyla dobrá. Z protokolu přitom vyplynulo, že s domovskými orgány, a to státními orgány, úřady, soudy, policií, žádné problémy neměl. V zemi původu mu však hrozí pokuta úřadu pro plánované rodičovství, neboť má dvě děti, stejně tak má platit za přeregistraci obou dětí do jeho místa bydliště, a dále i poplatky za docházku dcery do školy. Má dluhy, chtěl by v České republice zůstat, aby mohl vydělat peníze na dluhy. Chtěl by v České republice také pokračovat ve svém náboženství. Z (druhého) protokolu o doplňujícím pohovoru k důvodům návrhu na zahájení řízení o udělení azylu na území České republiky ze dne 4. 2. 2004 pak vyplynulo, že příčinou odchodu stěžovatele z Číny bylo, že má dvě děti, ani jedno není úředně zaregistrováno, kromě toho se kvůli svým křesťanským aktivitám obával, že jej policie chytí a uvězní, potřebuje peníze na školné pro děti, má velké dluhy. Chtěl by pracovat a posílat dětem peníze, aby ony mohly studovat. Aktivit církve se nezúčastňoval dlouho, jen velmi málo bratrů a sester mělo bibli, on bibli neměl, a proto měl veliké problémy se studiem své víry. Mohl se také dostat do problémů v souvislosti s účastí na shromáždění. Za svůj zásadní problém považoval to, že v Číně neměl práci a jeho děti nebyly registrovány. Z Číny chtěl odejet do Spolkové republiky Německo, tam mu nedovolili být, a proto žádá o azyl v České republice. Nemá kam jít, má obavy, že pokud bude poslán zpátky do Číny, umře hlady. S problémem registrace dětí se obracel na obecní úřad, ale věc se nevyřešila.

Stěžovateli byla na závěr pohovoru (vedeného za přítomnosti tlumočníka) poskytnuta možnost, aby se s obsahem protokolu seznámil, vyjádřil se k němu, resp. navrhl jeho doplnění. Této možnosti nevyužil.

Z takto zjištěného skutkového stavu, a to v rozhodující míře přímo od stěžovatele, vycházel správní orgán, jakož i krajský soud, a jejich závěr o tom, že stěžovatel neuvedl skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, tak plně vychází ze skutkového stavu zjištěného v průběhu správního řízení v souladu s příslušnými ustanoveními správního řádu. Obecné tvrzení o obavách z pronásledování z náboženských důvodů, bez prokázání existence takového pronásledování, nelze podřadit pod zákonem o azylu vymezené důvody. Ve spojení se zněním § 2 odst. 5 zákona o azylu tak Nejvyšší správní soud konstatuje, že údajné, jen obecně stěžovatelem tvrzené, pronásledování za příslušnost k určité náboženské sektě za situace, kdy stěžovatel toto pronásledování nijak konkrétně nedoložil, a ani jinak nevyplynulo z existujících dokumentů o situaci v domovské zemi, nelze považovat za důvod pro udělení azylu. Stejně tak ani důvody ekonomické (potřeba peněz na poplatky, školné a dluhy) nelze podřadit pod důvody vymezené zákonem o azylu.

V kasační stížnosti namítanému tvrzení o pronásledování z náboženských důvodů, resp. obecně namítanému rozporu s § 2 zákona o azylu, či nemožnosti se vrátit do domovské země, tak ani Nejvyšší správní soud nepřisvědčil a odkazuje na závěry žalovaného správního orgánu, a obdobně i na závěry krajského soudu.

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že v odůvodnění rozhodnutí žalovaného správního orgánu jsou správně posouzeny rozhodující právní i faktické skutečnosti, z nichž žalovaný vycházel, skutková zjištění jsou zde přehledně a srozumitelně uvedena a vyplývají z provedených důkazů, přičemž krajský soud správně posoudil, že skutkový stav byl žalovaným správním orgánem zjištěn přesně, důkazy, které si správní orgán opatřil, byly úplné, a tyto vyhodnotil v kontextu platné právní úpravy. K nesprávnému posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, resp. vadám řízení tak podle Nejvyššího správního soudu nedošlo. Z těchto důvodů proto nemohl přisvědčit ani konkrétním námitkám stěžovatele, ve kterých namítal nedostatečné zjištění skutkového stavu, resp. nesprávné právní posouzení. Nejvyšší správní soud stěžovateli nepřisvědčil ani v namítaném porušení § 3 odst. 4, § 46 správního řádu, stejně jako § 12 a § 14 zákona o azylu. V této souvislosti je třeba poznamenat, že stěžovatel ostatně ani označené skutečnosti, a to včetně jmenovité výhrady k důvěryhodnosti či objektivnosti informace ČTK, z níž mj. žalovaný správní orgán při svém rozhodování vycházel, v řízení před krajským soudem nenamítal, a Nejvyšší správní soud se s nimi tak s ohledem na § 104 odst. 4 s. ř. s. zabývat nemusel.

Namítá-li stěžovatel, že žalovaný ani krajský soud nezkoumal, zda jsou dány podmínky pro udělení azylu podle § 14 zákona o azylu, je třeba uvést, že žalovaný se možností udělení tohoto typu v napadeném rozhodnutí zabýval. Stěžovateli lze přisvědčit potud, že krajský soud se v odůvodnění napadeného rozsudku výrokem o udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu nezabýval. Tato skutečnost však nemůže ovlivnit úvahu o kvalitě napadeného rozsudku, neboť žalobce v podané žalobě výslovně neudělení azylu podle § 14 zákona o azylu nenapadl. Jestliže podle ustanovení § 75 odst. 2 s. ř. s. soud přezkoumá napadené výroky v mezích žalobních bodů, pak neuplatnil-li žalobce žalobní bod ve vztahu k výroku napadeného rozhodnutí o neudělení azylu podle § 14 zákona o azylu, nemůže se účinně dovolávat nesprávného postupu krajského soudu v tomto směru.

Nejvyšší správní soud závěrem rovněž konstatuje, že podstatou a smyslem azylového řízení je udělit azyl toliko za pronásledovaní za uplatňování politických práv a svobod, resp. z důvodu odůvodněného strachu z pronásledování z taxativně vymezených důvodů. Azylové zákonodárství České republiky přitom, a to v kontextu právních úprav azylu v jiných demokratických evropských zemích, vnímá právo na azyl jako právo na nezbytnou ochranu před výše uvedeným, což však není případ posuzované věci.

Po porovnání všech námitek a jich doplňujících tvrzení stěžovatele s významem jednotlivých důvodů, pro které lze kasační stížnosti přisvědčit, dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že k naplnění ani jednoho z důvodů upravených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) nedošlo.

Nejvyšší správní soud závěrem uvádí, že přezkoumal i všechny další námitky, či rozvádějící tvrzení stěžovatele obsažené v kasační stížnosti, avšak neshledal naplnění ani jednoho z označených stížnostních důvodů.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji jako takovou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Vzhledem ke skutečnosti, že Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti rozhodl neprodleně po jejím obdržení a po nezbytném poučení účastníků řízení o složení senátu, se z důvodu nadbytečnosti již samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Protože žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné mu vzniklé náklady ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že žádnému z účastníků se právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. srpna 2005

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu